NUMER SPECJALNY DNIA 31 MARCA 1944 R.

CZYN Z.S.P.

PISMO SYNDYKALISTYCZNE

W dniu 4 marca b. r. na plenarnym posiedzeniu przedstawicieli Stronnictw: Stronnictwa Polskich Demokratów, Polskiego Stronnictwa Demokratycznego, Polskiej Ludowej Akcji Niepodległościowej, Robotniczej Partii Polskich Socjalistów, Socjalistów Ludowych „Wolność", Związku Syndykalistów Polskich i Organizacji Syndykalistycznej „Walka Ludu", została uchwalona deklaracja, wytyczająca zasady ideowe w dziedzinie ustrojowo-społecznej oraz stanowisko Centralizacji, utworzonej przez wymienione Stronnictwa do zagadnień aktualnych.

Poniżej podajemy pełny tekst uchwalonej deklaracji.

DEKLARACJA
CENTRALIZACJI STRONNICTW DEMOKRATYCZNYCH, SOCJALISTYCZNYCH i SYNDYKALISTYCZNYCH

Od zarania polskich ruchów demokratycznych walka o wolność i niepodległość Polski wiązała się ściśle z walką o wyzwolenie społeczne mas ludowych. Hasła, zadania i dążenia demokracji polskiej, heroiczna walka proletariatu polskiego, mając charakter zarówno polityczny, jak i społeczny, zwrócone były zawsze przeciw siłom tyranii i przemocy.

Te właśnie siły, będące dziś wyrazem końcowej fazy epoki indywidualistycznego kapitalizmu, w przededniu nadchodzącego okresu wielkich wspólnot społecznych, zdołały po raz wtóry na przestrzeni ćwierćwiecza wzniecić płomienie wojny, wtrącić szerokie masy ludowe w otchłań nędzy, cierpień i zniszczenia, a wszystko to w imię imperialistycznych i zachowawczych tendencji żądnej panowania międzynarodówki kapitalistycznej.

W oparach własnych podłości runął bezpowrotnie zbrodniczy faszyzm włoski, z klęską Niemiec i Japonii utracą ostatecznie oparcie wszystkie inne odmiany ustroju tego typu.

Wstrząs, jakiemu uległ naród polski w epoce drugiej wojny światowej, wywołał w świadomych i postępowych warstwach społeczeństwa polskiego przeświadczenie, że dalsze losy Kraju, na każde rzucone koleje, zależne będą jedynie od tego, czy polska lewica i demokracja, reprezentująca ruch chłopski, robotniczy i inteligencji pracującej, zdołają wytworzyć jednolity front wolności i walki, któryby idąc śladami przeszłości, łączył zarazem postulat wolności narodowej, usrojowej i gospodarczej, a nadto uwolnił życie polityczne Polski od faszyzmu i reakcji, odpowiedzialnych za klęskę wrześniową, oraz obciążonych winą za zamach na wolność i demokrację.

Przewlekająca się wojna, a z nią długotrwała niewola, życie w konspiracji, wpływ propagandy wrogiej i zawsze czujne inspiracje faszyzmu, wreszcie oportunizm partyjny, usiłowały ten zdrowy kierunek polskiej myśli politycznej wypaczyć i skierować go na tory łatwego i szkodliwego kompromisu Przy pomocy frazesów, nierzadko przybranych w togę t. zw. „jedności", czy „patriotyzmu", w przebiegu lat okupacji tworzono sztuczne reprezentacje polityczne, składające się z uprzywilejowanych stronnictw, formowano różnego typu organizacje patriotyczno-niepodległościowe, nadużywając ofiarności, determinacji i szczerego patriotyzmu szerokich mas społecznych po to, by wrogie polskiemu ludowi siły reakcji i faszyzmu urastały na nowo w moc i znaczenie.

W naszych oczach walą się ostatnie bastiony światowego kapitalizmu, który, jako forma ustrojowa, dobiega końca swej epoki. Żegnamy go stwierdzeniem, że pozostawił za-

trute ziarna nienawiści wśród narodów, klas i warstw społecznych, dziką rywalizację międzypaństwową, zbrodnicze teorie o panowaniu człowieka nad człowiekiem, niewolę ducha i niewolę pracy.

Stojąc w obliczu dziejowych przemian, polskie suwerenne masy ludowe, ożywione wolą niepodległości, wychodzą naprzeciw zbliżającej się epoce i pragną wziąć na siebie odpowiedzialność za dalsze losy narodu i państwa.

Pragną one wyzwolić elementy narodowej mocy, by stworzyć taką rzeczywistość, w której wolność człowieka, wolność obywatela i wolność narodu będą zespolone w nowej cywilizacyjnej syntezie.

Nadchodzi czas, w którym chłopi, robotnicy i inteligencja pracująca uchwycą losy narodu w swoje ręce i pokierują nim sami. Poprowadzą Rzeczypospolitą Ludową po linii szczerej i zgodnej współpracy z wolnymi ludami Europy i zdejmą z Polski ciążące piętno reakcji i wstecznictwa.

Podpisane stronnictwa nawiązując do tradycji polskich ruchów wolnościowych, by spełnić wyznaczoną im historyczną rolę, powołały do życia wspólną organizację polityczną, pod nazwą „Centralizacja Stronnictw: Demokratycznych, Socjalistycznych i Syndykalistycznych" i podejmują dzieło przebudowy społecznej jako historycznego nakazu chwili, deklarując bezkompromisową walkę o realizację niżej wymienionych postulatów, jako wstępu do nowej nadchodzącej epoki.

Podpisane stronnictwa przystępują do tego wielkiego zadania, owiane głęboką wiarą, że staną się formacją polityczną, wierną odwiecznym hasłom demokracji i postępu, oraz sztandarem, łączącym proletariat chłopski, robotniczy i rzesze inteligencji pracującej, we wspólnym froncie walki z przemocą i wyzyskiem.

I. WYTYCZNE IDEOWE CENTRALIZACJI W DZIEDZINIE USTROJOWO-SPOŁECZNEJ

1) Stojąc na gruncie państwowości polskiej, dążymy do Polski wolnej i niepodległej, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i bezklasowej, w której cała władza spocznie w rękach mas pracujących.
2) Podstawą społeczno-gospodarczą Polski Ludowej będzie ustrój gospodarki planowej, tworzący jedną wielką wspólnotę gospodarczą, kierowaną i kontrolowaną przez odpowiednie organy samorządu społecznego i państwa.
3) Planowa gospodarka uspołeczniona:
   a) będzie miała na celu jeknajpełniejsze i najbardziej wszechstronne zaspokojenie potrzeb całego społeczeństwa,
   b) zlikwiduje własność prywatną, o ile jest ona źródłem wyzysku,
   c) pozostawi nienaruszalność własności prywatnej środków osobistego użytkowania i osobistej konsumcji, oraz narzędzi, względnie warsztatów osobistej pracy właściciela.
4) Zgodnie z powyższymi założeniami ulegną uspołecznieniu zakłady i przedsiębiorstwa przemysłowe, w szczególności: ciężki przemysł i górnictwo, transport i bankowość oraz domy czynszowe i t. p.
5) W dziedzinie gospodarki rolnej winna być przeprowadzona reforma rolna bez odszkodowania. Indywidualne gospodarstwa chłopskie jako warsztaty pracy, będą powiązane w spółdzielnie wiejskie dla wykonania tych funkcji gospodarczych, które przekraczają możliwości pojedyńczych gospodarstw.
6) Handel prywatny ulegnie uspołecznieniu na drodze spółdzielczej, handel zagraniczny pozostawać będzie w rękach centralnych, ogólnokrajowych organów gospodarki planowej.
7) Organizacje spółdzielcze różnego typu powinny być jak najszerzej rozbudowane. W szczególności spółdzielczość spożywców winna objąć swymi placówkami ludność Polski w zakresie zaspakajania różnego rodzaju, materialnych i kulturalnych potrzeb. Należą tu przedewszystkim: a) potrzeby zaopatrzenia,
   b) potrzeby mieszkaniowe,
   c) potrzeby zdrowia,
   d) potrzeby kulturalne.
8) Organizacja życia kulturalnego i oświaty oparta będzie na dziesięcioletniej przymusowej bezpłatnej szkole, wychowującej nie w kulcie zysku osobistego jednostki, lecz w idei pracy dla dobra ogółu

   Udostępnione będą wszystkim równe możliwości korzystania ze źródeł kultury, z których czerpać będzie każdy w zależności jedynie od indywidualnych uzdolnień i zainteresowań, w związku z czym otworzy się szeroka droga dla rozwoju twórczych wartości narodowej kultury polskiej, wzbogacającej ogólny dorobek ludzkości.

9) Wierzenia religijne pozostawione będą niczym nieskrępowanej woli jednostki, nie będą jednak stwarzały żadnego przywileju, ani nie znajdą żadnego wyrazu prawnego w publicznych urządzeniach Rzeczypospolitej.

10) Nie będzie przeciwieństwa między społeczeństwem a państwem, przeciwnie—państwo będzie formą organizacyjną, realizującą cele społeczne. Struktura państwa winna opierać się na trojakiego rodzaju samorządzie: a) gospodarczo-zawodowym i pracy b) kulturalnym, c) terytorialnym, który funkcjonować będzie na stopniu gminnym, powiatowym i wojewódzkim.

11) Rzeczpospolita Ludowa znosząc przemoc człowieka nad człowiekiem, wyzysk i nierówność klasową, zabezpieczy każdemu obywatelowi bez względu na narodowość czy wyznanie:
— wolność i bezpieczeństwo osobiste,
— swobodę przekonań,
— celowe zatrudnienie i faktyczny wpływ na całość życia publicznego.
— szeroko rozbudowane ubezpieczenia społeczne, obejmujące wszelkie dziedziny ubezpieczeń, a zorganizowane na zasadach samorządności i kontroli społecznej.

12) Rzeczpospolita Polska, będąca ustrojem planowej gospodarki społecznej stać się winna członem europejskiego i światowego systemu współdziałania gospodarczego i politycznego.

Zarówno doświadczenie minionej epoki, jak i praktyka niedawnej przeszłości wskazują, że pełna realizacja reform społecznych może być osiągnięta tylko wówczas, jeśli jest wprowadzona bezzwłocznie i w całości.

Tymi doświadczeniami się kierując, Centralizacja opublikuje w najbliższym czasie projekty dwu dekretów, w przedmiocie bezzwłocznego, t. zn. bezpośrednio po odzyskaniu niepodległości i ustaniu działań wojennych:

a) uspołecznienie środków produkcji i tych wszystkich zakładów, które stanowią źródła zysku jednostek,
b) przeprowadzenia reformy rolnej bez odszkodowania.

Realizacja tych dwu kluczowych postulatów świata pracy, pociągnie nieuchronnie za sobą realizację innych reform, stanowiących całość koniecznych reform społecznych.

Centralizacja, stojąc na stanowisku, że jeśli reformy społeczne będące od dawna wyrazem dążeń szerokich mas pracujących, mają być istotnie zrealizowane, a nie stanowić tylko ozdoby czy frazesu w agitacyjnych programach niektórych stronnictw, muszą być zadekretowane już obecnie, to jest w czasie walki. Lud Polski pragnie wiedzieć już dziś, za jaką Polskę ponosi i poniesie ma jeszcze ofiary.

II. W DZIEDZINIE POLITYKI WEWNĘTRZNEJ i ZAGRANICZNEJ

1) Reprezentacja polityczna Kraju, Rząd R. P. i Dowództwo Naczelne Armii winny być wyrazem woli polskich mas ludowych i wiernym odbiciem ich dążeń.

2) W związku z tym Centralizacja domaga się bezzwłocznej rekonstrukcji rządu R. P. w Londynie i stosownej reorganizacji jego czynników działających w Kraju, w kierunku usunięcia z nich elementów reakcyjno-sanacyjnych i wprowadzenia na ich miejsce reprezentantów tych kierunków politycznych, które są wyrazem współczesnych tendencji postępowo-rozwojowych, a ze względu na swą przeszłość polityczną, zdolnych do współpracy z całym obozem Aliantów. Do tych kierunków zalicza Centralizacja Stronnictwa polityczne, począwszy od centrum po skrajną lewicę włącznie.

Pod naciskiem rozwoju wydarzeń wojennych i politycznych należy uznać, że punkt ciężkości centralnego ośrodka dyspozycji państwa, przesuwa się na Kraj. Centralizacja stoi na stanowisku, że Rząd na Emigracji winien już obecnie niektóre swe resorty przenieść do Kraju, wymaga tego przede wszystkim fakt zbliżającego się momentu wyzwolenia. Podział taki pozwoli Krajowi na bezpośredniejsze i bardziej realne wpływanie na tok własnego życia O wyznaczeniu resortów rządu, które przejmie Kraj, zadecydują warunki, w jakich działa Kraj i Emigracja

3) W dziedzinie wojskowej, Centralizacja wysuwa następujące postulaty.
   a) Polskie Siły Zbrojne w Kraju i na Emigracji winny stanowić zbrojne ramię narodu polskiego, pozostające pod zwierzchnictwem rządu ludowego.
   b) Ażeby szeregi Armii Polskiej w Kraju i na Emigracji uczynić ponad wszelką wątpliwość wierne hasłom wolności i demokracji i zapobiec użyciu ich dla celów niezgodnych z wolą suwerennych mas ludowych oraz uniemożliwić zamach stanu, a w konsekwencji walkę bratobójczą. Centralizacja stwierdza, że pierwszym zadaniem zrekonstruowanego rządu będzie bezzwłoczne usunięcie z dowództwa Armii Polskiej zagranicą i Armii Krajowej elementów reakcyjno-sanacyjnych.
   c) W obliczu doniosłych wydarzeń wojennych, przerzucających ponownie walkę na tereny polskie, Centralizacja rzuca hasło mobilizacji wszystkich żywych sił narodu

we wspólnym niepodległościowym froncie antyhitlerowskim oraz koordynacji wszystkich formacji wojskowych w Kraju.

d) Pomni na odpowiedzialność przed potomnymi i na historyczne znaczenie chwili obecnej, nie możemy dopuścić, ażeby jeden z najważniejszych atutów, jaki stanowi dotychczasowa walka o niepodległość — został nam odebrany, ażeby Kraj nasz wyzwalał jeden z Aliantów, bez wkładu polskiej krwi i wysiłku narodu polskiego. Dlatego uważamy, że zrekonstruowany rząd R. P. winien osiągnąć porozumienie celem koordynacji wysiłków wojskowych z armią sowiecką wkraczającą na ziemie polskie.

e) W związku z powyższymi założeniami Centralizacja, uznając Polską Armię Ludową (PAL), przekazaną pod zwierzchnictwo CKL przez wchodzący w jego skład NKL, za formację wojska polskiego, powołaną do życia dla walki o niepodległość z okupantem i dla przeciwstawienia się ewentualnym ponownym próbom zamachów ze strony reakcji i rodzimego faszyzmu, na wolność i demokrację, stwierdza, że kierować nią będzie według wyżej wymienionych zasad, dążąc przede wszystkim do koordynacji wysiłku zbrojnego narodu.

4) Krajowa Reprezentacja Polityczna, przemianowana ostatnio na Radę Jedności Narodowej, jest w większości przedstawicielstwem grup reakcyjnych, a nie będąc przy tym odbiciem rzeczywistego układu sił społecznych w Kraju i nie reprezentując woli całego narodu, stanowi szaniec wstecznictwa i przywileju. Miejsce Krajowej Repr. Polit. winna zająć prawdziwa reprezentacja narodu polskiego, obejmująca stronnictwa od centrum aż po skrajną lewicę.

5) Krajowa Rada Narodowa nie reprezentuje woli większości narodu a nadto nie daje rękojmi pełnej niezawisłości w swoich działaniach, co jest warunkiem zgodności z duchem i ideologią polskich mas ludowych. Z tych więc względów stosunek Centralizacji do K R N jest negatywny.

6) Realizacja postulatu niepodległości i jej trwałego zabezpieczenia stawiają przed narodem polskim zagadnienia granic, w jakich zawarta zostanie Polska Rzeczpospolita Ludowa.

Problem ten, którego ostateczne rozwiązanie znajdzie swój wy az na światowym Kongresie Pokoju, narzuca zasadniczo konieczność wielkich korektyw na północy i na zachodzie, kosztem niemieckich podpalaczy świata w imię rewindykacji utraconych ziem polskich.

W przedmiocie sporu polsko-sowieckiego o ziemie wschodnie Rzeczypospolitej, uważamy, że sprawa granic Polski na wschodzie winna być przekazana do rozstrzygnięcia Światowego Kongresu Pokoju.

Wychodząc z założenia, że dotychczasowe granice państw europejskich nie są nienaruszalne, przeciwstawiamy się jednak polityce jednostronnych faktów jako sprzecznej z zasadami demokracji i naruszającej podstawowe założenia Karty Atlantyckiej. Wszelkie zmiany granic, dokonane przed Światowym Kongresem Pokoju, mogą nastąpić tylko z wolną i niczym nieskrępowaną wolą zainteresowanych państw i bez używania w jakiejkolwiek formie nacisków w okresie trwania wojny.

Przy ustalaniu nowych granic Światowy Kongres Pokoju winien mieć na uwadze nie tylko względy etnograficzne, historyczne itp. ale również gospodarcze. Są one decydujące dla organizmów państwowych, jeśli mają być one zdolne po wojnie do samodzielnego bytu i pełnego rozwoju, oraz sprostać zadaniom, które narzuci im w nowym ustroju świata — gospodarka planowa.

7) Uważamy za rzecz konieczną, z punktu widzenia racji stanu państwa, bezzwłoczne znormalizowanie stosunków polsko-sowieckich, przez zawarcie paktu przyjaźni i współpracy ze Związkiem Sowieckim, z warunkiem uznania przez ZSSR pełnej niezależności Rzeczypospolitej i wzajemnego niemieszania się do wewnętrznych spraw przez oba państwa.

Formując powyższe zasady, Centralny Komitet Ludowy wzywa wszystkie ugrupowania demokratyczne, robotników, chłopów i inteligencję pracującą do poparcia słowem i czynem postulatów ideowych Centralizacji.

Będący nakazem dziejowym, jednolity front ludowy wzywa polskie masy pracujące do wspólnej, ramię przy ramieniu, walki o wolność i niepodległość narodu.

Niech żyje wolna i niepodległa Polska Rzeczpospolita Ludowa!

Centralny Komitet Ludowy
Centralizacji Stronnictw Demokratycznych, Socjalistycznych i Syndykalistycznych.

Stronnictwo Polskich Demokratów
Polskie Stronnictwo Demokratyczne
Polska Ludowa Akcja Niepodległościowa

Robotnicza Partia Polskich Socjalistów
Socjaliści Ludowi „Wolność"
Związek Syndykalistów Polskich
Organizacja Syndykalistyczna „Wolność"

Warszawa, dnia 4 marca 1944 r.